

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till alkohollag och vissa lagar som har samband med den

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till alkohollag och vissa lagar som har samband med den (RP 100/2017 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Ismo Tuominen, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Liisa Huhtala, arbets- och näringsministeriet
- enhetschef Riku-Matti Lehtikainen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- utredningschef Ari Ahonen, Konkurrens- och konsumentverket
- gruppchef Kari Kunnas, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- ekonomidirektör Anton Westermarck, Alko Ab
- direktör för samhällskontakter Petra Gräsbeck, Altia Abp
- kommersiell chef Timo Hansio, Lidl Suomi Ky
- utvecklingsdirektör Tapio Krook, Oy Sinebrychoff Ab
- direktör för kommunikation och samhällsansvar Marja-Liisa Weckström, Oy Sinebrychoff Ab
- styrelseordförande Timo Saarela, Pyynikin käsityöläispanimo Oy
- förvaltningschef Rauno Pere, Pyynikin käsityöläispanimo Oy
- ordförande Jorma Keijonen, Suomen Viiniryttäjät ry
- verkställande direktör Juhani Pekkala, Finsk Handel rf
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbundet rf
- forskningskoordinator Ilpo Suoniemi, Löntagarnas forskningsinstitut
- näringspolitisk sakkunnig Katri Jakosuo, Servicefacket PAM rf
- ordförande Mika Tuhkanen, Småbryggeriförbundet rf
- verkställande direktör Kari Luoto, Finlands Dagligvaruhandel rf
- företagare i vinbranschen Juha Berglund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Enheten för utredning av grå ekonomi

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

- Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet r.f.
- Rukapalvelu Oy
- Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf
- Rederierna i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utgångspunkter för regleringen. Regeringen föreslår en revidering av den gällande alkohollagstiftningen. Syftet med lagen är att i likhet med den gällande lagen förebygga alkoholrelaterade skador och problem. De största förändringarna jämfört med gällande lagstiftning är att tillgången till alkoholdrycker ökar i detaljhandeln och att tillsynsförfarandena ändras. I propositionen föreslås också bestämmelser som syftar till att minska företagens administrativa börda. Ekonomiutskottet ser detta som en positiv utgångspunkt, i synnerhet ur turist- och restaurangbranschens perspektiv. Alla element i reformen minskar inte direkt företagens verksamhetskostnader, men en lättare reglering väntas indirekt förbättra verksamhetsbetingelserna: strävan har varit att hitta en tillfredsställande balans mellan å ena sidan målet att minska de samhälleliga problem som alkoholen medför och å andra sidan näringslivets behov.

Utskottet framhåller att livsmedelsexporten, inklusive exporten av alkoholprodukter, är viktig för Finlands näringsliv och för bytesbalansen. Finland producerar livsmedel som baserar sig på rena naturprodukter och har exceptionellt goda förutsättningar för att profilera sig på den internationella livsmedelsmarknaden. Den nationella lagstiftningen får inte ställa upp hinder för utvecklingen inom den här branschen. Det innebär att bland annat webbhandel med alkoholprodukter som riktar sig till utlandet måste tillåtas.

Ekonomiutskottet menar att alkohollagstiftningen i dag är komplicerad och ställvis onödigt detaljerad och att den leder till ojämlika konkurrensförhållanden. Utskottet förordar därför en genomgripande revidering av lagstiftningen och fäster i det här utlåtandet uppmärksamheten vid vissa omständigheter som är centrala med hänsyn till utskottets ansvarsområde.

Myndigheternas prövningsrätt. I 13 § i lagförslag 1 föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för beviljande av de tillstånd som avses i lagen. Med tanke på att den näringsverksamhet som avses i alkohollagen är förenad med förpliktelser som gäller både beskattningen och skyddet av människors hälsa ser ekonomiutskottet det som motiverat att den som söker tillstånd ska vara myndig, att hans eller hennes handlingsbehörighet inte har begränsats och att han eller hon inte får vara försatt i konkurs och i fråga om sin förmögenhet ska kunna sköta verksamheten och se till att de lagstadgade skyldigheterna uppfylls.

En förutsättning för att bevilja tillstånd är dessutom att den sökande är känd som tillförlitlig och till sina personliga egenskaper är lämplig för uppgiften. Om sökanden är en juridisk person gäller detta krav också de personer som hör till den juridiska personens förvaltningsorgan, verkställande direktören samt i ett öppet bolag bolagsmännen och i ett kommanditbolag de ansvariga bolagsmännen.

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

Förutsättningarna för beviljande av tillstånd kan bedömas i enlighet med de faktiska förhållandena, om det av ansökan eller förhållandena annars tydligt framgår att arrangemangen i anslutning till sökanden har framställts i strid med de faktiska förhållandena i syfte att kringgå bestämmelserna om förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

Avsikten med bestämmelsen är enligt detaljmotiven att säkra, att en medlem av styrelsen, den verkställande direktören, prokuristen eller till och med en person som saknar formell ställning, som utövar bestämmanderätt på rättsinnehavarens vägnar uppfyller förutsättningarna för beviljandet av tillståndet. Ekonomiutskottet menar att bestämmelsen är problematisk, eftersom villkoret angående tillförlitlighet och lämpliga personliga egenskaper är öppet formulerat och utsträcks till att gälla till och med personer som "saknar formell ställning". Bestämmelsen är tämligen besvärlig med hänsyn till rättssäkerheten, bestämmelsens innehåll och kravet på förutsägbarhet i myndigheternas praxis. Ekonomiutskottet vill därför fästa uppmärksamheten vid kravet på att lagstiftningen ska vara tydlig och förutsägbar: den reglering som föreslås i propositionen ger myndigheterna en avsevärd prövningsrätt. Det kan i praktiken vara mycket svårt att i en besvärprocess bestrida ett myndighetsbeslut som grundar sig på denna bestämmelse.

Omfattningen av myndighetens prövningsrätt aktualiseras också i 22 § i samma lag, där det föreskrivs om tillståndsmyndighetens rätt att förelägga villkor eller begränsningar som gäller serveringstillstånd, serveringsområde eller serveringstid. Ekonomiutskottet menar att det också i det här avseendet är problematiskt om företag i olika regioner försätts i en ojämlig ställning på grund av att tillståndsmyndigheternas uppfattningar kan variera. Social- och hälsovårdsutskottet bör bedöma om det ändamålsenligt att ge tillståndsmyndigheterna så här omfattande prövningsrätt i fråga om alla de omständigheter som avses i bestämmelsen. Om tillståndsmyndigheterna har vid prövningsrätt måste det sörjas för att riktlinjerna är enhetliga i samtliga regioner.

I propositionen ingår dessutom andra krav som är beroende av prövning, exempelvis skyldigheten att för varje påbörjat hundratal kunder utse ordningsvakt att uteslutande övervaka ordningen, om serveringen fortsätter efter klockan 1.30 (45 §). Bestämmelsen är problematisk för näringsidkaren, även om tillståndsmyndigheten enligt lagförslaget kan bevilja undantag. Enligt gällande lagstiftning utses ordningsvakter enligt behov.

Som motvikt till de nya skyldigheterna föreslår regeringen att tillståndshavarna ska utöva egenkontroll. Enligt 56 § i lagförslaget ska tillståndshavarna själva planera och besluta om åtgärder för att säkerställa att verksamheten är lagenlig. Utskottet föreslår att social- och hälsovårdsutskottet överväger huruvida bestämmelserna om den nämnda övervakningen av ordningen kan ersättas med bestämmelser om egenkontroll och planen för egenkontroll. Det är angeläget att den som sköter övervakningen av ordningen har möjlighet — i det fall att de övriga yrkesrelaterade förutsättningarna uppfylls — att under sitt arbetsskift utföra också andra arbetsuppgifter än att uteslutande övervaka ordningen.

Ekonomiutskottet understöder i vilket fall att tillämpningsområdet för egenkontrollen utvidgas och påpekar att det i linje med denna utvecklingstrend vore konsekvent att ålägga tillståndshavarna att använda typgodkända kassaapparater. Utskottet anser att typgodkända kassaapparater är av stor vikt när det gäller att förhindra svart försäljning och andra former av svart ekonomi. Ekonomiutskottet menar också att egenkontrollen — utan tillståndsmyndighetens prövningsrätt — bör

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

omfatta sådana funktioner i restaurangserveringen som saknar betydelse med avseende på de i lagen avsedda alkoholrelaterade skadorna eller säkerheten. Ett exempel på det finns i 36 §, enligt vilken en kund enligt särskilt tillstånd själv kan föra sin alkoholdryck från självserveringsdisken exempelvis till ett terrassbord även om han eller hon på vägen dit under en kort sträcka befinner sig på ett område som inte utgör serveringsområde.

Serveringstider. Enligt propositionen (43 § i lagförslag 1) är servering av alkoholdrycker tillåten fram till klockan 1.30, med vissa undantag i anknytning till helgdagar. Det är dock möjligt att fortsätta serveringen efter klockan 1.30 till högst klockan 4 utifrån en skriftlig anmälan till tillståndsmyndigheten (44 §). Enligt samma paragraf får servering dock inte efter klockan 1.30 förlängas utomhus. Ekonomiutskottet menar att detta kategoriska förbud är oändamålsenligt med tanke på särskilt tillståndsmyndigheten, hälsoskyddsmyndigheten och kommunens rätt att förbjuda servering på grund av olägenheter till följd av serveringen. Utskottet föreslår att servering utomhus kan ske fram till klockan 4 utifrån en anmälan på samma sätt som enligt bestämmelserna om servering inomhus.

Tillståndprocessen. I 9 § i lagförslag 1 föreskrivs om beviljande av tillstånd och om tillståndets giltighetstid. I 2 mom. finns en bestämmelse enligt vilken 13 § i lagen om tillhandahållande av tjänster (1166/2009) inte tillämpas på de tillstånd som avses i lagen. Ekonomiutskottet menar att 2 mom. måste strykas. Lagen om tillhandahållande av tjänster genomförde nationellt Europaparlamentet och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden. I lagen föreskrivs om beviljande av det tillstånd som krävs för tillhandahållande av tjänster, och i lagens 11—13 § föreskrivs om skyldigheter som berör de myndigheter som centrala med tanke på tillståndsförfarandet. I 11 § föreskrivs att myndigheten ska ge den som ansöker om tillstånd ett ankomstbevis. I 12 § föreskrivs om tiden för behandling av tillståndsansökan och i 13 § om att tillståndet automatiskt blir beviljat i en situation där myndigheten inom den tid för behandling som den själv har uppskattat inte har avgjort ansökan. Ekonomiutskottet anser att bestämmelserna i 11—13 § i lagen om tillhandahållande av tjänster ska tillämpas också på tillståndsförfarandena enligt alkohollagen och att avvikelse från bestämmelserna inte kan göras i en speciallag.

Ställningen för småskaliga producenter. I propositionen föreslås det bland annat att ensamrätten att bedriva detaljhandel med alkoholdrycker ändras så att alla alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol blir tillåtna inom den tillståndspliktiga detaljförsäljningen. Som komplement till de särskilda detaljhandelstillstånden för gårdsvin och sahti ska det enligt avsikt införas ett system med detaljhandelstillstånd för hantverksöl.

Utskottet vill peka på att bestämmelsen om ställen för detaljförsäljning av gårdsviner och hantverksöl i 17 § 2 mom. i lagförslag 1 är tämligen oflexibel. Det kan vara svårt att hålla en tillverkningslokal för gårdsvin eller hantverksöl företagsekonomiskt lönsam på en plats som samtidigt är optimal som försäljningsställe med tanke på hur väl man når konsumenterna. Därför föreslår utskottet att bestämmelsen ändras för att öppna upp för en för kunderna och affärsverksamheten ändamålsenligt placering av detaljhandelsstället.

Regleringen om försäljningsställen är också förknippad med frågan om ställenas antal. Ett tillverkningstillstånd ger rätt till endast ett detaljhandelsställe. Det betyder att exempelvis småskaliga producenter som med stöd av ett tillverkningstillstånd driver flera bryggerianläggningar på oli-

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

ka tillverkningsställen kan sälja sina produkter bara på ett detaljhandelsställe. Utskottet ser det som angeläget att bestämmelsen åtminstone ändras så att försäljning blir möjlig i anknytning till varje tillverkningsställe. Dessutom föreslår utskottet att vingårdarna får möjlighet att inom ramen för EU-bestämmelserna sälja gårdsvin på detaljhandelsstället.

Under ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framfördes det att de begränsningar som alkoholagen påför de små aktörerna inte främjar tillväxten inom branschen eller samarbete mellan företagen, vilket särskilt skulle behövas i större utsträckning på landsbygden. Utskottet anser att de föreslagna gränserna är låga och bedömer att detta försvårar branshutvecklingen på ett sätt som inte heller harmoniserar med de folkhälsorelaterade målen med den nu aktuella regleringen. Ekonomiutskottet föreslår att social- och hälsovårdsutskottet prövar om begränsningarna kan luckras upp åtminstone på så sätt att produkter som tillverkas för export inte beaktas vid beräkning av den maximala produktionsvolymen.

Servering vid tillställningar och evenemang. Enligt propositionen kan en evenemangs-, mötes- eller festlokal och motsvarande område på ansökan av lokalens eller områdets ägare eller innehavare godkännas som serveringsområde (20 § i lagförslag 1). Den som beviljats serveringstillstånd får bedriva servering på ett avsett godkänt serveringsområde efter att ha gjort en anmälan om saken till tillståndsmyndigheten. Bestämmelsen gör det lättare för restauranger med utskänkingsrättigheter att erbjuda servering exempelvis vid företagsevenemang och andra tillställningar. Förslaget innebär en positiv förändring också för programtjänstföretagen, eftersom servering exempelvis på en rastplats vid en vandringsled kan tillåtas utifrån en anmälan. Ekonomiutskottet påpekar dock att det till bestämmelsen kopplade kravet på anmälan och avgiftsbelagt godkännande av serveringsområden på förhand avsevärt minskar bestämmelsens betydelse. Det är angeläget att bestämmelsen preciseras så att förhandsgodkännande krävs endast för områden där servering sker i samband med sådana offentliga tillställningar som avses i lagen om sammankomster.

Distansförsäljning. En inkommen sakkunnigutredning ger en delvis motstridig bedömning av huruvida distansförsäljning av alkohol är tillåten enligt den föreslagna regleringen. Enligt 32 § i lagförslag 1 får alkoholdrycker utan särskilt importtillstånd importeras för eget bruk samt i kommersiellt syfte eller annars för bedrivande av näringsverksamhet. Den som i kommersiellt syfte eller annars för bedrivande av näringsverksamhet använder alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol behöver dock i fråga om importerade alkoholdrycker ett i alkoholagen avsett tillstånd för sin verksamhet.

Finska staten har lämnat Europeiska kommissionen ett yttrande om distansförsäljning av alkohol i anknytning till den nu aktuella lagreformen. Enligt yttrandet är utgångspunkten för revideringen av alkohollagen den att det gällande förbudet mot distansförsäljning av alkohol bibehålls i sin nuvarande form eller i enlighet med lagförslaget. EU-domstolen konstaterar i ärendet (C-198/14) att "... artiklarna 34 FEUF och 36 FEUF ska tolkas så, att de inte utgör hinder mot en medlemsstats lagstiftning, som den i målet vid den nationella domstolen, enligt vilken en säljare som är etablerad i en annan medlemsstat måste ha detaljhandelstillstånd för import av alkoholdrycker som är avsedda för detaljhandelsförsäljning till konsumenter som bor i den första medlemsstaten, när säljaren utför transporten av dessa drycker eller anlitar tredje man för denna transport, förutsatt att denna lagstiftning är ägnad att säkerställa förverkligandet av det mål som eftersträvas, i förevarande fall skydd för folkhälsa och allmän ordning, och förutsatt att detta mål inte kan uppnås på ett

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

minst lika effektivt sätt genom mindre ingripande åtgärder och att denna lagstiftning inte utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innefattar en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna". EU-domstolen ser alltså ut att godkänna den finländska tillståndsplikten för detaljhandel med alkohol, om än med vissa reservationer. Ekonomiutskottet fäster uppmärksamhet vid principen om icke-diskriminering och proportionalitetsprincipen, vilka manifesteras i domen.

Kommissionen har dock i ett utlåtande (15.3.2017) konstaterat att en utvidgning av utbudet av alkoholdrycker som säljs i detaljhandeln utanför detaljhandelsmonopolet inte verkar överensstämma med att regleringen och monopolet har som mål att minska alkoholkonsumtionen. Enligt ekonomiutskottet bör en förbättring av betingelserna för distansförsäljning utredas ur näringsverksamhetens perspektiv. Samtidigt säkerställs det att samtliga offentlighetsrättsliga skyldigheter fullgörs i enlighet med Finlands lag och att de villkor som fastställs i kommissionens utlåtande uppfylls.

Ekonomiutskottet anmärker i anslutning till friheterna på den inre marknaden att det av paragraferna i propositionens lagförslag inte klart framgår något förbud mot import av alkohol genom distansförsäljning när alkoholen beställs för eget bruk. Förbudet mot distansförsäljning av alkohol verkar framgå enbart i motiven till bestämmelsen, medan ordalydelsen i paragrafen (32 §) ser ut att antyda att distansförsäljning är tillåten.

Ekonomiutskottet fäster således uppmärksamheten vid den konflikt som råder mellan den föreslagna författningstexten och dess motiv. Det är ägnat att försvaga rättssäkerheten. Ekonomiutskottet föreslår att social- och hälsovårdsutskottet i sitt betänkande preciserar lagstiftarens avsikt på den här punkten. Utskottet upprepar också den redan tidigare i detta utlåtande uttryckta oron över lagstiftningens oklarhet.

Ett förbud enligt propositionsmotiven strider enligt ekonomiutskottet mot principen om fri rörlighet för varor och tjänster på den inre marknaden.

Resandeförsel. Under ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framfördes det motstridiga uppfattningar om hur de föreslagna ändringarna skulle påverka konsumentbeteendet, inklusive resandeförseln. Utskottet konstaterar att den alkohol som transporteras från en stat till en annan med stöd av den gällande fria rörligheten för varor på den inre marknaden inte till alla delar syns i statistiken. Likaså är det svårt att förutse de dynamiska effekterna av skattehöjningar. Till följd av skillnader i medborgarnas konsumtionsvanor är det svårt att på situationen i Finland tillämpa internationella jämförelser av hur efterfrågan förskjuts från en produktkategori till en annan på grund av ändringar i lagstiftningen.

Vissa fall av oklarhet i regleringen. Ekonomiutskottet menar att lagstiftningen bör förtydligas på många punkter, men att den är särskilt svårbegriplig när det gäller näthandel och servering på privata tillställningar. Enligt den föreslagna regleringen är det delvis oklart vilken betydelse ägandet av serveringslokalen har för huruvida verksamheten är tillåten eller inte. Enligt lagförslag 1 (19 §) kan tillstånd på vissa villkor beviljas för servering "i tillståndshavarens konferenslokal eller på ett motsvarande område". Det är enligt utskottet viktigt att lagen klart säger ut hur man ska gå till väga för att servera alkohol i samband med slutna privatutställningar där inget arvode tas ut för

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

förmedling och överlåtelse av alkohol eller på något annat sätt. Samtidigt måste det säkerställas att konkurrensen är jämlik i fråga om företagarna inom restaurangbranschen. Ekonomiutskottet bedömer att de juridiska och formella ägandeförhållandena i fråga om serveringslokalen inte kan vara relevanta när det gäller att uppnå de folkhälsorelaterade målen för alkohollagen. Likaså fäster ekonomiutskottet uppmärksamhet vid oklarheten i regleringen av näthandel riktad till exportmarknaden. Den föreslagna regleringen är inte helt klar i fråga om under vilka villkor näthandel med alkohol är tillåten. Ekonomiutskottet framhåller att vår nationella lagstiftning ska göra det möjligt för finländska aktörer att bedriva företagsverksamhet utomlands inom de gränser som respektive lands lagstiftning sätter upp.

Allmänna synpunkter på alkohollagstiftningen. Under sakkunnigutfrågningen aktualiserades en oro för diskrepansen mellan lagfästa bestämmelser och myndigheternas praxis. Särskilt oroväckande är det om myndigheterna tillämpar förfaranden där den som söker eller innehar tillstånd ges muntliga instruktioner som beledsagas med hot om förlust av tillståndet. Den rättsliga ställningen för en näringsidkare eller enskild medborgare kan inte förutses tillräckligt väl, om man genom myndighetspraxis och tolkning av lagen kan vidga begränsningarnas tillämpningsområde eller inskränka näringsidkarnas handlingsfrihet. Dagens detaljerade reglering har ställvis också lett till oändamålsenliga förvaltningsprocesser och praxis som prövar medborgarnas rättskänsla. Den nu aktuella propositionen eliminerar inte helt dessa problem, men innebär på det stora hela en förändring som pekar i rätt riktning. Propositionen är ett litet steg i riktning mot en reglering av allmän europeiskt snitt, men ändrar likväl inte i någon avgörande grad vår nationella alkoholpolitik.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

Helsingfors 23.11.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen blå
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Laura Huhtasaari saf (delvis)
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent (delvis)
medlem Eero Lehti saml
medlem Markus Lohi cent (delvis)
medlem Martti Mölsä blå
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd (delvis)
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst (delvis)
medlem Ville Skinnari sd
medlem Joakim Strand sv
medlem Antero Vartia gröna
ersättare Teuvo Hakkarainen saf (delvis)
ersättare Sinuhe Wallinheimo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.

Utlåtande EkUU 51/2017 rd

Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

Ekonomiutskottets utlåtande är ett utmärkt arbete och de anmärkningar som görs är motiverade och värda understöd. Det finns dock ett väsentligt missförhållande som utlåtandet inte behandlar. Propositionen med förslag till alkohollag (RP 100/2017 rd) föreslår ingen ändring i fråga om det gällande förbudet att till ett utrymme med serveringsrätt ta med alkohol som köpts någon annanstans. Det är i den gällande lagen en punkt som i hög grad leder till problematiska och onödiga situationer för såväl kunderna som företagen.

På lagnivå bör det inte förbjudas att alkohol som köpts på ett ställe dricks på ett annat ställe där det är tillåtet att dricka alkohol. Varje restaurang kan själv besluta om detta och förbjuda att kunderna inte får dricka dessa drycker.

Alkoholpolitiken måste regleras med hänsyn till folkhälsan och säkerheten. Dessa områden påverkas dock inte av om alkoholen har köpts i en restaurang eller utanför restaurangen, i det fall att alkoholen förtärs i restaurangens utrymmen. Det är bakvänt att det är tillåtet att dricka egna drycker när servering inte är tillåten enligt lag. Samma alkohol får inte drickas om det är tillåtet att servera alkohol. Vi talar ändå om en plats som är planerad för förtäring av alkohol.

Det leder exempelvis till följande typ av situationer: Någon sitter på en terrass och dricker öl som köpts i restaurangen. Dennes vän står utanför terrassen och dricker öl som köpts i en livsmedelsbutik. Båda håller samma produkt i sina händer, och detta tillåts enligt lagen. Om vännerna nu byter plats och överskrider gränsen för serveringsområdet, bryter båda mot lagen. Det är omöjligt att förstå varför detta förbjuds på lagnivå. Det har åtminstone ingen betydelse med tanke på folkhälsan eller säkerheten.

I nuläget kan en restaurang inte hyra ut sina lokaler för privat bruk om avsikten är att kundens drycker ska förtäras i lokalen. Samtidigt får man för sådant privat bruk hyra ut en helt motsvarande lokal, som kan vara inredd som en restaurang men inte används som sådan. I lokalen får man äta och dricka egna alkoholdrycker, så länge maten inte är lagad i samma lokal utan levereras exempelvis från ett intilliggande kök.

Det har framförts oro för att restaurangmarknaden snedvrids om det tillåts att egna drycker dricks på serveringsområdet. Som framgår av det anförda exemplet stämmer inte detta. Marknaden är redan nu snedvriden. Det bästa sättet att rätta till situationen är att slopa onödig reglering, inte att utsträcka regleringen också till andra aktörer.

Den gällande lagen och propositionens lagförslag begränsar människornas frihet och restaurangernas näringsfrihet samtidigt som motsvarande verksamhet tillåts på andra ställen. Genom att slopa förbudet mot att förtära egna drycker på serveringsområdet rättar vi också till den nuvarande snedvridningen på marknaden. Det är samtidigt ett svar på den i jord- och skogsbruksutskottets utlåtande (JsUU 23/2017 rd) uttryckta motiverade frågan om hur man ska gå till väga för att servera alkohol i samband med slutna privattillställningar.

Utlåtande EkUU 51/2017 rd
Avvikande mening

Vi ska inte skapa eller upprätthålla lagstiftning som, om den följs, leder till inkonsekventa situationer. Lagar ska stiftas med konsumenternas intressen i förgrunden, inte utifrån restaurangföretagarnas intressen. Det måste finnas särskilt vägande skäl för en lagstiftning som begränsar såväl människornas som företagens handlingsfrihet. Några sådana skäl föreligger inte i fråga om de nämnda begränsningarna.

Avvikande mening

Jag föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 23.11.2017

Antero Vartia gröna